

Neart

Supporting mental health in post-primary schools

JIGSAW
Young people's
health in mind

An Roinn Oideachais
Department of Education

Paca faisnéise Neart d'Fhoirne Tacaíochta Daltaí

Paca faisnéise Neart d'Fhoirne Tacaíochta Daltaí

An Roinn Oideachais
Department of Education

JIGSAW Young people's
health in mind

Fáilte go Neart – Tacaí meabhairshláinte Jigsaw d'iar-bhunscoileanna

Ag obair dó i gcomhpháirt leis an tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais (SNSO)/an Roinn Oideachais, soláthraíonn Jigsaw sraith chuimsitheach acmhainní meabhairshláinte agus folláine, oiliúna meabhairshláinte agus folláine agus clár meabhairshláinte agus folláine d'iar-bhunscoileanna. Sna trí bliana romhainn, cabhróidh Neart le scoileanna deiseanna foghlama a thabhairt do dhaltai chun an mheabhairshláinte agus an fholláine a chur chun cinn, chomh maith le seimineáir Ghréasáin agus cúrsaí ríomhfhoghlama ar an meabhairshláinte a sholáthar do bhaill foirne scoile agus do thuismitheoirí. Comhlánóidh ár gcuid oibre na tacaí atá ar fáil cheana i scoileanna, lena n-áirítear treoirchomhairleoireacht a sholáthar, obair SNSO, curaclam OSPS agus cláir agus tionscnaimh folláine eile atá ann cheana féin, lena n-áirítear struchtúr na bhFoirne Tacaíochta Daltai.

Ról na Foirne Tacaíochta Daltai sa mheabhairshláinte agus an fholláine a chur chun cinn agus a chothú i scoileanna:

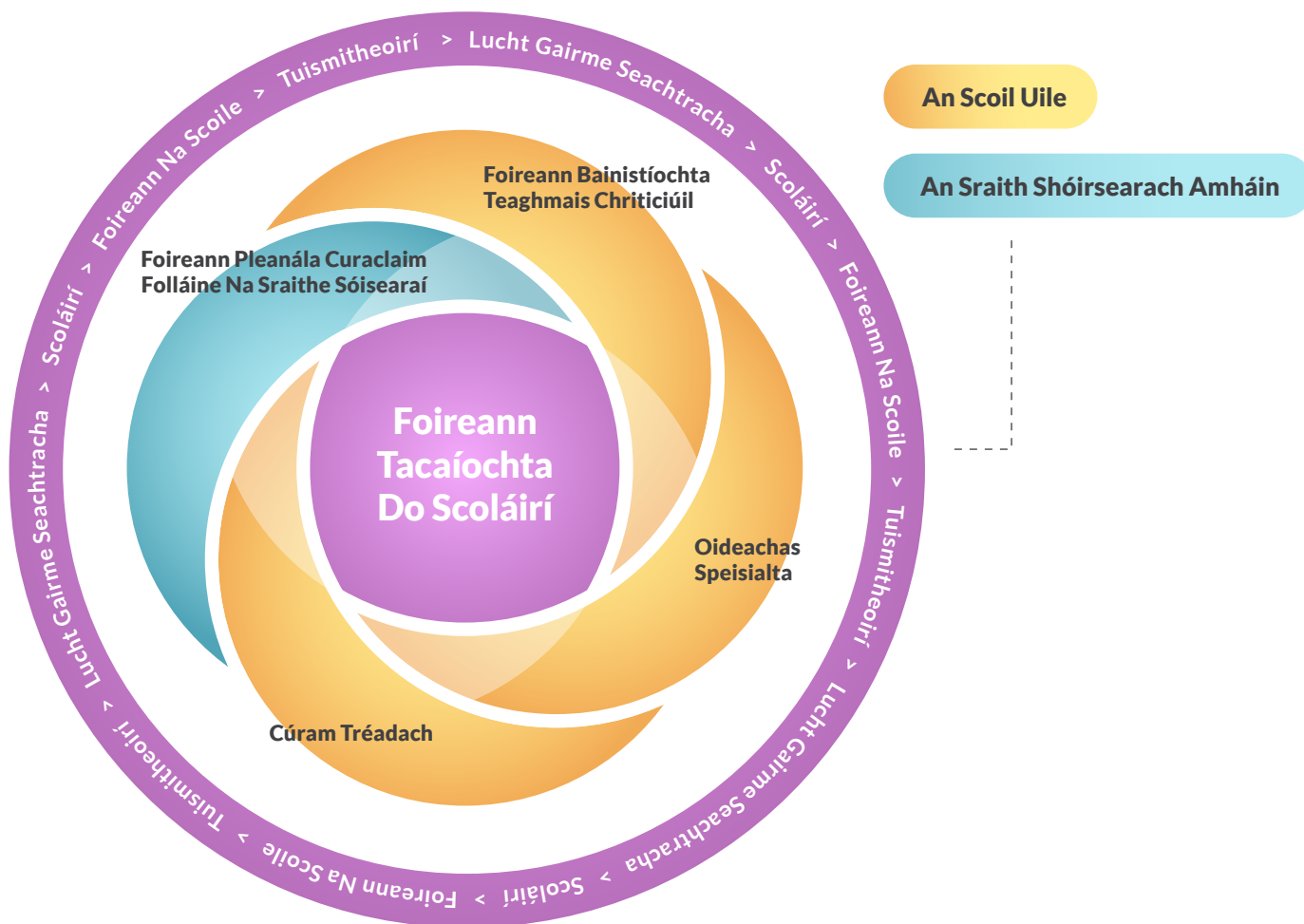
Is eol dúinn go gcomhlíonann scoileanna in Éirinn ról rithabhachtach san fholláine a chur chun cinn trí ghníomhaíochtaí éagsúla agus trí chineálacha éagsúla cur chuige chun tacú le forbairt acadúil, fhisiciúil, meabhrach, mhothúcháin, shóisialta agus spioradálta gach linbh agus gach duine óig. Is eol dúinn freisin go bhfuil folláine ár leanaí agus ár ndaoine óga ina cuid rithabhachtach dá rathúla a bheidh siad san oideachas agus sa saol (Ráiteas Polasaí Folláine agus Creat Cleachtais, 2018) <https://www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/24725/07cc07626f6a426eb6eab4c523fb2ee2.pdf#page=null>

Sa doiciméad dar teideal 'Foirne Tacaíochta Daltai in Iar-bhunscoileanna – Treoir maidir le Fhoireann a bhunú nó le Fhoireann atá ann cheana a athbhreithniú' (2021) ó SNSO/ón Roinn Oideachais, leagtar béim ar thábhacht na Foirne Tacaíochta Daltai mar a leanas:

"Chun tacú le cur chuige iomlánaíoch i leith chur chun cinn na folláine i scoileanna, d'fhoilsigh an Roinn Oideachais Ráiteas Polasaí Folláine agus Creat Cleachtais (2018-2025) do gach scoil ina dtugtar eolas faoi conas is féidir le scoileanna folláine scoile uile a chur chun cinn ar an mbealach is fearr. Ar aon dul leis an dea-chleachtas, glacann scoileanna cur chuige scoile uile, il-chomhpháirte agus coiscitheach i leith chothú na folláine, ar cur chuige é lena n-áirítear idirghabhálacha uilechoiteanna agus idirghabhálacha spriocdhírthe araon. Tá obair na Foirne Tacaíochta Daltai ina cuid lárnach den chur chuige sin..."

Is é atá i gceist le cur chuige scoile uile ná go n-oibríonn baill uile an phobail scoile le chéile chun feabhas a chur ar réimsí sonracha de shaol na scoile a dhéanann difear don fholláine (Weare and Gray, 2003). Rud atá leabaithe sa chur chuige sin is ea an t-aitheantas go bhféadfadh go mbeadh riachtanais dhifriúla ag daltaí ag amanna difriúla. Maidir leis na daltaí sin atá i mbaol níos mó agus a bhfuil riachtanais níos mó acu, d'fhéadfadh go dteastódh tacaíocht níos sonraí agus níos spriocdhírthe uathu, de bhreis ar an tacaíocht a thugtar do dhaltai ar an leibhéal uilíoch.

Tá an Fhoireann Tacaíochta Daltai ina cuid lárnach den chóras tacaíochta daltaí. Is í an fhoireann uileghabhálach a phléann le gníomhartha a chur ar aghaidh ar mhaithe le leas agus folláine gach dalta í. Is meán é trína ndéantar cuid mhór de na tacaí daltaí atá ann cheana a chomhordú agus a phleanáil. Gníomhaíonn an Fhoireann Tacaíochta Daltai mar mhol scoile, agus comhleanúnachas á chur aici leis an gcóras tacaíochta trí chomhordú a dhéanamh ar an obair luachmhar a dhéanann ranna, foirne agus/nó grúpaí amhail Fhoireann Pleanála Curaclaim Fholláine na Sraithe Sóisearaí, an Roinn Riachtanas Speisialta Oideachais, an Fhoireann Bainistíochta Teagmhas Criticiúil agus baill foirne treorach agus cúraim thréadaigh (Féach léaráid na Foirne Tacaíochta Daltai thíos). Tá ról suntasach ag an Lucht Ceannaireachta Scoile i bhFoireann Tacaíochta Daltai na scoile a threorú agus a chothú freisin. Is minic a iarrann na baill d'Fhoirne Tacaíochta Daltai tuilleadh oiliúna i dtionscnaimh folláine, rud ar féidir leis a gcuid oibre ar thacaíocht a thabhairt do dhaltai a éascú.

Cad a sholáthróidh Neart d'Fhoirne Tacaíochta Daltaí ó mhí Eanáir 2025 ar aghaidh?

Sna trí bliana romhainn, soláthrófar leis an gclár Neart tacaíocht bhreise a bheidh inrochtana go réidh chun feabhas a chur ar acmhainn na bhFoirne Tacaíochta Daltaí chun oibriú ar an mbealach is fearr is féidir i scoileanna. Leis an tacaíocht bhreise sin, tógfar ar an dea-obair atá ar bun i scoileanna cheana féin chun feabhas a chur ar an bhfolláine agus ar an meabhairshláinte, agus comhlánófar tacaí atá ann cheana (trí SNSO agus Oide, etc.) le hacmhainn bhreise, le comhairle bhreise agus le tacaíocht bhreise trí ríomhfhoghlaim fhéinstiúrtha, trí sheimineáir Ghréasáin bheo, trí mháistir-ranganna beo, trí fhoirne uirlisí idirghníomhacha ilmheán agus trí sheimineáir phearsanta atá faoi stiúir ag cliniceoirí.

Conas is féidir leat do spéis in Neart a chlárú: Comhlánaigh an chlófhoirm ghairid seo ([anseo](#)), rud lena gclárófar do spéis i dtuilleadh faisnéise a fháil faoi na comhpháirteanna cláir a bhfuil an spéis is mó agat iontu, de réir mar a chuirtear ar fáil iad. Is féidir breac-chuntas níos mine ar gach ceann de na comhpháirteanna cláir a aimsiú anseo ([anseo](#)). Cuir an fhaisnéis seo ar aghaidh chuig do chomhghleacaithe foirne i do scoil freisin.

Is mar a leanas atá na tacaí d'Fhoirne Tacaíochta Daltaí a bheidh ar fáil ó mhí Eanáir 2025 ar aghaidh:

Spriocphobal	Réimsí cláir	Cur chuige	Ar fáil ó...
D'Fhoirne Tacaíochta Daltaí	Cineálacha cur chuige dea-chleachtas agus fianaisebhunaithe i leith an mheabhairshláinte a chur chun cinn i scoileanna	Seimineár Gréasáin máistir-ranga bheo ar líne a mhaireann uair amháin an chloig (agus atá faoi stiúir ag an gcliniceoir)	Feabhra 2025
	Glór na ndaltaí a uasmhéadú le haghaidh na meabhairshláinte agus na folláine i scoileanna	Máistir-rang beo ar líne a mhaireann uair amháin an chloig (agus atá faoi stiúir ag an gcliniceoir)	Márta 2025
	Tacú leis an gcleachtas trámabhunaithe i scoileanna <i>(arna bhforbairt agus arna soláthar i gcomhpháirt le SNSO)</i>	Máistir-rang beo ar líne a mhaireann uair amháin an chloig (agus atá faoi stiúir ag an gcliniceoir)	Aibreán 2025
	Caidreamh mar an bonn faoin meabhairshláinte agus an fholláine i scoileanna	Máistir-rang beo ar líne a mhaireann uair amháin an chloig (agus atá faoi stiúir ag an gcliniceoir)	Meán Fómhair 2025
	Scoileanna atruacha a fhorbairt	Máistir-rang beo ar líne a mhaireann uair amháin an chloig (agus atá faoi stiúir ag an gcliniceoir)	Deireadh Fómhair 2025
	Cineálacha cur chuige caidreamhacha agus atruacha i leith freagairt do thuismitheoirí a bhfuil imní orthu faoi mheabhairshláinte agus folláine a linbh (freagairt do thuismitheoirí atá suaite)	Máistir-rang beo ar líne a mhaireann uair amháin an chloig (agus atá faoi stiúir ag an gcliniceoir)	Samhain 2025
	Foireann uirlisí idirghníomhacha ilmheán d'Fhoirne Tacaíochta Daltaí atá dírithe ar na saincheisteanna is mó a thagann i láthair maidir le meabhairshláinte agus folláine daltaí	Foireann Uirlisí Idirghníomhacha	Meán Fómhair 2025 ar aghaidh
	Seimineáir phearsanta d'Fhoirne Tacaíochta Daltaí (agus iad bunaithe ar an gcontae)	Seimineáir phearsanta aonlae (atá bunaithe ar an gcontae/ar an Ionad Oideachais)	Deireadh Fómhair go Nollaig 2025

Naisc chuig tacaí agus acmhainní meabhairshláinte agus folláine atá ann cheana d'iar-bhunscoileanna:

Tá sé tábhachtach a chur in iúl an athuair go bhfuil an clár tacaí, acmhainní agus oiliúna Neart deartha chun na tacaí reatha a soláthraíonn na príomh-gheallsealbhóirí eile oideachais iad d'iar-bhunscoileanna a chomhlánú. Lean na naisc ábhartha thíos chun na hacmhainní agus tacaí sin a rochtain.

Acmhainní na Roinne Oideachais:

- [Folláine san Oideachas](#) (ar an suíomh seo, tugtar rochtain ar raon leathan faisnéise agus tacaí folláine do scoileanna, do dhaltai agus do thuismitheoirí).
- Eolaire Foghlama Gairmiúla Múinteoirí – [gov.ie](#) – [Faisnéis folláine do bhaill foirne scoile – iar-bhunscoil](#)
- Catalóg acmhainní – [gov.ie](#) – [Faisnéis folláine do bhaill foirne scoile – iar-bhunscoil](#)

Acmhainní SNSO:

- [Acmhainní agus Foilseacháin ón tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais \(SNSO\)](#)
- [Treoirlínte, Leideanna agus Bileoga Faisnéise na Seirbhíse Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais \(SNSO\) do Thuismitheoirí agus do Mhúinteoirí](#)
a n-áirítear na nithe seo a leanas leo:
 - [Tacaíocht folláine do dhaltai Ardteistiméirí reachta do thuismitheoirí agus do bhaill foirne scoile](#)
 - [Acmhainní Teagmhas Criticiúil ar gov.ie](#)
 - [Freagairt don Fhéindochar i Scoileanna](#)
 - [Garchabhair Shíceolaíoch](#)
 - [Cártaí mothúchán](#)
 - [Strus agus Imní a Bhainistiú](#)
 - [Taomanna Scaoill](#)
 - [Smaointe, Braistintí agus Iompraíocht a Normalú: Treoir do Bhaill Foirne Scoile](#)
 - [An Fhreagairt do Strus: Faisnéis do Bhaill Foirne Scoile](#)
 - [Féinrialáil do dhaltai](#)
 - [Treoirlínte d'Fhoirne Tacaíochta Daltai](#)
 - Tacaí folláine do dhaltai ón Úcráin ([Daltai Bunscoile](#) agus [Daltai Iar-bhunscoile](#))
 - [Faisnéis folláine do scoileanna: An Úcráin](#)

Oiliúint ríomhfhoghlama SNSO:

- [Tús Eolais a Thabhairt ar Chur Chuige Trámabhunaithe: An Fachtóir Struis – An Chothromaíocht a Aimsiú i gCeart: Cúrsa Ríomhfhoghlama SNSO do Scoileanna](#)
- [Modúl ríomhfhoghlama ar Theagmhais Chriticiúla do scoileanna](#)

Acmhainní ábhartha eile folláine:

- CNCM: Curaclam agus acmhainní OSPS na Sraithe Sóisearaí agus na Sraithe Sinsearaí: [Baile – An Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta](#) agus [OSPS | Curriculum Online](#) agus <https://www.curriculumonline.ie/senior-cycle/sphe-old/sphe-toolkit/>
- Tacaí folláine ó Oide: <https://oide.ie/post-primary/home/wellbeing/>
- Féinchúram agus an Clár Cúnaimh d'Fhostaithe do bhaill foirne scoile a sholáthraíonn Spectrum.Life: [gov.ie – An tSeirbhís Chúnaimh d'Fhostaithe i mbunscoileanna agus iar-bhunscoileanna aitheanta \(www.gov.ie\)](#)

Faisnéis agus acmhainní eile:

- [Tacaí Meabhairshláinte ó Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte \(FSS\)](#)
- Tá acmhainní, ailt agus tacaí eile Jigsaw ar fáil ag [jigsaw.ie](#)

Supporting mental health in post-primary schools

Paca faisnéise Neart d'Fhoirne Tacaíochta Daltaí

An Roinn Oideachais
Department of Education

JIGSAW Young people's
health in mind